

Sygn. akt I UK 319/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania K. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 września 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się K. H. na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 27 lutego 2018 r. oddalił apelację odwołującej się K. H. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 13 marca 2017 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 18 grudnia 2015 r. stwierdzającej, że odwołująca się nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 lipca 2015 r.

W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że działania podjęte przez odwołującą się w ramach zarejestrowanej pozarolniczej działalności gospodarczej (produkcja artykułów piśmiennych), tj. zakup w jednym miesiącu środków piśmienniczych, urządzeń elektronicznych, zawarcie umowy o obsługę księgową, zatrudnienie koleżanki B. H. na 1/4 etatu (a następnie na umowę zlecenia), nie świadczą o prowadzeniu przez nią działalności gospodarczej w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168). Zestawienie uzyskanego przychodu (za sierpień i wrzesień 2015 r. - 542,40 zł, a za okres czterech miesięcy - 949,20 zł) z kwotą zadeklarowanych składek od podstawy 9.887,5 zł, nie było działaniem opłacalnym ani racjonalnym z punktu widzenia reguł obrotu gospodarczego. Odwołująca się nie wykazała, aby miała zamiar prowadzić i by rzeczywiście wykonywała od dnia 1 lipca 2015 r. działalność gospodarczą na skalę zapewniającą uzyskiwanie przychodów uzasadniających opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne w deklarowanej wysokości. Formalne rozpoczęcie działalności gospodarczej w 14 tygodniu ciąży, zgłoszenie się z tego tytułu do ubezpieczeń i ustalenie maksymalnej podstawy wymiaru składek miało wyłącznie na celu obejście przepisów o ubezpieczeniach społecznych celem uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego związanych z macierzyństwem, kosztem innych uczestników tego systemu, co narusza zasady współżycia społecznego, przez co działania te są nieważne w myśl art. 58 k.c. W konsekwencji odwołująca się nie podlega ubezpieczeniom społecznym przewidzianym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm., dalej jako ustawa systemowa).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła odwołująca się, zaskarżając ten wyrok w całości. Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenia co do istoty sprawy przez zmianę zaskarżonego wyroku w całości oraz zmianę zaskarżonej decyzji w całości przez stwierdzenie, że jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 lipca 2015 r., a także zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego, względnie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i

przekazania sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego Sądowi Apelacyjnemu. Skarżąca wniosła o rozpoznanie sprawy na rozprawie oraz z ostrożności procesowej o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa procesowego.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: 1) art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 1, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 i art. 14 ust. 1 i 1a ustawy systemowej, przez niewłaściwe zastosowanie i nieuzasadnione przyjęcie, że skarżąca nie prowadziła pozarolniczej działalności gospodarczej, a tym samym nie podlega ubezpieczeniom społecznym, podczas gdy prowadzona działalność obejmowała faktycznie wykonywanie czynności należących do zakresu działalności gospodarczej, a także czynności zmierzających do zaistnienia takich czynności, a zatem podlegała ona obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym; 2) art. 13 pkt 4 ustawy systemowej, przez niezastosowanie w związku z przyjęciem, że skarżąca faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej co było wynikiem obalenia wynikającego z tego przepisu domniemania faktycznego, że osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca taką działalność, a to na podstawie stwierdzenia, iż skarżąca wykonywała swoje prace na rzecz znajomych, osiągała małe przychody (straty) i zadeklarowała wysoką podstawę wymiaru składki, gdy tymczasem twierdzenia te świadczą właśnie, że działalność była prowadzona, a jej ryzyko ponosiła skarżąca; 3) art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przez niewłaściwe zastosowanie sprowadzające się do uznania, że czynności wykonywane przez skarżącą nie spełniają cech definiujących prowadzenie działalności, a to charakteru zawodowości (stałości), podejmowania działań w sposób powtarzalny oraz podporządkowany zasadzie racjonalnego gospodarowania, a także uczestnictwa w obrocie gospodarczym w sytuacji, gdy zgromadzony materiał dowodowy wykazuje, że działalność skarżącej spełniała kryteria działalności gospodarczej; 4) art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przez błędną wykładnię i ustalenie, że kryteria odnoszące się do ustalenia faktycznego prowadzenia działalności dotyczą także takich kwestii, jak ilość i rodzaj klientów, podejmowanie określonego rodzaju zabiegów reklamowych, posiadanie materiałów biurowych, piśmienniczych lub elektronicznych, w tym częstotliwość ich zakupu, rodzaj finansowania

działalności gospodarczej, w tym niekorzystnie ocenianego zewnętrznego finansowania w postaci kredytu bankowego, oceny konkurencyjności w branży przez Urząd Pracy, a także zatrudniania do pracy osób, z którymi utrzymuje się kontakty towarzyskie, jednocześnie pominięcie przez Sąd okoliczności, które przyczyniły się do prowadzenia działalności w ten określony sposób przez skarżącą, w sytuacji, gdy prowadzenie działalności ocenia się pod kątem, czy ma charakter zarobkowy, zorganizowany i ciągły; 5) art. 2a ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy systemowej, przez błędną wykładnię i uznanie, że skarżąca mając świadomość, iż jest w ciąży w momencie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, nie miała zamiaru jej prowadzenia w sposób zarobkowy, zorganizowany i ciągły, podczas gdy zaczęła działalność w lipcu 2015 r. i przez pierwsze 3 miesiące nie korzystała ze zwolnienia lekarskiego, a dopiero od dnia 5 października 2015 r. była niezdolna do pracy i zgłosiła roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego, a po drugie, nie ma normy szczególnej, która skierowana jest do kobiet w ciąży i z tej przyczyny podważałaby ich zamiar prowadzenia działalności gospodarczej, a ponadto przepisy zakazują nierównego traktowania ze względu na płeć; 6) art. 58 § 2 k.c., przez błędną wykładnię i stwierdzenie, że podejmowane przez skarżącą działania, polegające na zgłoszeniu prowadzenia działalności gospodarczej, zmierzały do osiągnięcia nieuzasadnionych świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych, podczas gdy skarżąca zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych nawet z wysoką podstawą wymiaru składek i w okresie ciąży, w świetle podejmowanych przez nią czynności nie postąpiła niezgodnie z prawem lub z zasadami współżycia społecznego.

W skardze kasacyjnej zarzucono też naruszenie przepisów postępowania - art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. i w związku z art. 236 k.p.c. oraz w związku z art. 391 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., polegające na przyjęciu przez Sąd Apelacyjny za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań w tej kwestii, w sytuacji gdy poczynienie ustaleń faktycznych odbyło się bez przeprowadzenia w sposób właściwy postępowania dowodowego, ponieważ do części wniosków dowodowych Sąd Okręgowy ustosunkował się w sposób nie do końca jasny lub że niektórych dowodów nie wzięto w ogóle pod uwagę, a to z uwagi na fakt, iż podczas rozprawy

w dniu 5 grudnia 2016 r., mimo wyraźnego przypomnienie przez pełnomocnika skarżącej o szeregu wniosków dowodowych do tej pory nierozpoznanych Sąd ograniczył się do lakonicznego stwierdzenia „jak są to sądy je dopuszcza”, co nawet nie znajduje odzwierciedlenia w zapisie w protokole skróconym rozprawy, bowiem zawiera on jedynie zapis o dopuszczeniu dowodu z akt organu rentowego, czyniąc w ten sposób swoje ustalenia, w stosownej części zupełnie dowolnymi, co nadto skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne nie zostały rozpoznane.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na potrzebę wykładni: 1) art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w zakresie dotyczącym możliwości oceny faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej pod kątem takich kwestii, jak ilość i rodzaj klientów, podejmowanie zabiegów reklamowych, posiadanie materiałów biurowych, piśmienniczych lub elektronicznych, w tym częstotliwość ich zakupu, rodzaj finansowania działalności gospodarczej, w tym niekorzystnie ocenianego zewnętrznego finansowania w postaci kredytu bankowego, ocena konkurencyjności w branży przez Urząd Pracy, w razie odmowy przyznania dofinansowania, a także zatrudnianie do pracy osób, z którymi utrzymuje się kontakty towarzyskie; 2) art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej co do przyjęcia, że dla uznania, iż prowadzenie działalności gospodarczej jest zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania konieczne jest zadeklarowanie podstawy wymiaru składek adekwatnej do faktycznie uzyskiwanego dochodu; 3) art. 13 ust. 4 ustawy systemowej co do tego czy możliwe jest skuteczne obalenie wynikającego z tego przepisu domniemania faktycznego, że osoba wpisana do ewidencji, która nie zgłosiła zawiadomienia o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jest traktowana jako prowadząca taką działalność, na podstawie stwierdzenia, że wykonywała ona swoje prace na rzecz znajomych, osiągała małe przychody lub nawet notowała straty i zadeklarowała wysoką podstawę wymiaru.

Ponadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a mianowicie, czy organ rentowy może na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12. ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy systemowej oraz art. 58 § 2 k.c. kwestionować faktyczne prowadzenie przez osobę (zwłaszcza kobietę w ciąży) działalności gospodarczej z powodu zadeklarowania zbyt wysokiej

podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i czy takie działanie organu ubezpieczeń społecznych nie jest sprzeczne z podstawową zasadą współżycia społecznego, jaką jest ochrona kobiet w ciąży?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie tych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji, gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7,

s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), potrzeba wykładni nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Wobec wskazywanych w skardze kasacyjnej zagadnień prawnych i potrzeby wykładni wymienionych przepisów, należy stwierdzić, że kwestie powoływane w ramach obu tych przesłanek przedsądu w istocie sprowadzają się do odmiennej oceny ustaleń faktycznych sprawy przez skarżącą, ale przede wszystkim były już przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa i nie mają waloru nowości.

Wbrew twierdzeniom skargi nie istnieje potrzeba wykładni art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, zarówno co do kryteriów badania rzeczywistego wykonywania działalności gospodarczej, o której mowa w tym przepisie, jak i co do odniesienia zasady racjonalnego gospodarowania do relacji między wysokością zadeklarowanej podstawy wymiaru składek a faktycznie uzyskiwanym przychodem, ponieważ w obu tych kwestiach Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował już stanowisko. Stosownie do utrwalonego orzecznictwa, zawarta w art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definicja legalna pojęcia działalności gospodarczej stanowi, że aby można było o niej mówić muszą zostać spełnione kumulatywnie wszystkie przesłanki wymienione w tym przepisie, mianowicie zarobkowy charakter prowadzonej działalności, zorganizowany charakter, ciągłość wykonywania działalności (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 98/16, LEX nr 2307127; z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15, LEX nr 2122404 i powołane tam orzeczenia). W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że działalnością gospodarczą jest działalność wskazująca zawodowy, czyli stały charakter, w tym powtarzalność podejmowanych działań, podporządkowanie regułom zysku i opłacalności (lub zasadzie racjonalnego gospodarowania) oraz uczestnictwo w działalności gospodarczej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 117/91, OSNCP 1992

nr 5, poz. 65 oraz z dnia 23 lutego 2005 r., III CZP 88/04, OSNC nr 1, poz. 5, a także wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 15 września 2005 r., FSK 2643/04, LEX nr 153881). Wobec tego nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana okresowo i sporadycznie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 marca 1991 r., II SA 898/90, ONSA 1992 nr 3-4, poz. 58 oraz z dnia 17 września 1997 r., II SA/Wa 1089/96, Pr. Gosp. 1998 nr 1, s. 32), a także jeśli nie jest ona prowadzona w celu osiągnięcia dochodu (zarobku) rozumianego jako nadwyżka przychodów nad poniesionymi kosztami. Określenie celu zarobkowego ma wymiar subiektywny i mieści się w sferze zamiaru danego podmiotu. W wyroku z dnia 10 maja 2017 r., I UK 184/16 (LEX nr 2305920), Sąd Najwyższy zaakcentował w kontekście ciąży osoby prowadzącej działalność gospodarczą, że dla zakwalifikowania danej działalności jako działalności gospodarczej istotne znaczenie ma jej ciągłość i zarobkowy charakter. Ciągłość w działalności gospodarczej ma dwa aspekty. Pierwszy to powtarzalność czynności, pozwalająca na odróżnienie działalności gospodarczej od jednostkowej umowy o dzieło lub zlecenia albo umowy o świadczenie usługi, które same w sobie nie składają się jeszcze na działalność gospodarczą, zaś drugi aspekt, wynikający zresztą z pierwszego, to zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej. Stan ciąży sam w sobie nie wyklucza ciągłości podjętej działalności, natomiast braku podstawowej cechy ciągłości działalności gospodarczej można dopatrzeć się w przypadku, gdy od początku wysoce wątpliwe będzie rozpoczęcie i prowadzenie działalności, a tę wątpliwość można wywieść ze stanu zdrowia osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia społecznego, a przede wszystkim jej świadomości co do niemożliwości prowadzenia działalności. Wobec przytoczonych wyżej wypowiedzi orzecznictwa, o faktycznym prowadzeniu działalności gospodarczej przesądzać będą takie kryteria jak jej prowadzenie w sposób ciągły, zorganizowany i zarobkowy, a nie wymienione przez skarżącą kryteria np. ilość i rodzaj klientów, posiadanie materiałów biurowych itp., które zresztą nie były same w sobie brane pod uwagę przez Sądy orzekające w sprawie przy ocenie, czy skarżąca rzeczywiście prowadziła zarejestrowaną działalność gospodarczą, a jedynie na podstawie tych działań, obserwowanych na przestrzeni spornego okresu,

Sądy ustalały, czy sporna działalność cechowała się zarobkowym, zorganizowanym charakterem i ciągłością jej wykonywania.

Również w drugim aspekcie dotyczącym art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej stanowisko judykatury jest już utrwalone i wynika z niego, że określenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie na najwyższym poziomie w oderwaniu od zasady racjonalnego gospodarowania, w zasadzie przeczy zamiarowi osiągania zysku z tej działalności. W wyroku z dnia 13 września 2016 r., I UK 455/15 (LEX nr 2122404), Sąd Najwyższy stwierdził, że wprowadzenie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w maksymalnej wysokości. Takie multiplikowanie kosztów prowadzonej działalności, nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju. Wszystko to może prowadzić do wniosku, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny, a to już daje podstawę do przyjęcia intencji ubezpieczonego nie tyle podjęcia i wykonywania zarobkowej działalności gospodarczej, lecz włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 lutego 2018 r., II UK 711/16, LEX nr 2459704; z dnia 5 października 2017 r., I UK 395/16, LEX nr 2400313).

Z kolei odnośnie do kwestii dotyczącej wpisu do ewidencji, który rodzi domniemanie faktyczne prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie tego wpisu od dnia zarejestrowania aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 2011 r., II UK 51/11 (LEX nr 1227548), orzekł, że domniemanie to ma jedynie znaczenie dowodowe i może być obalone. Oznacza to, że okres prowadzenia działalności gospodarczej wynikającej z wpisu do ewidencji może być korygowany, przez wykazanie, że działalność gospodarcza w ogóle nie została podjęta, albo działalność gospodarcza została zakończona wskutek zaprzestania jej wykonywania. Zatem kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem i wyrejestrowaniem działalności gospodarczej mają znaczenie

wyłącznie w sferze dowodowej, nie przesądzają natomiast same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczeń społecznych. Natomiast podstawą do powstania obowiązku ubezpieczenia w oparciu o art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej jest faktyczne wykonywanie działalności pozarolniczej (art. 13 pkt 4 tej ustawy), w tym gospodarczej, co oznacza, że wykonywanie tej działalności, to rzeczywista działalność zarobkowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 309; z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z dnia 18 lutego 2009 r., II UK 207/08, LEX nr 736738; z dnia 19 lutego 2009 r., II UK 215/08, LEX nr 736739; z dnia 19 lutego 2010 r., II UK 186/09, LEX nr 590235; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 listopada 2011 r., I UK 156/11, LEX nr 1102533).

Podobnie rzecz się ma z przedstawionym w skardze zagadnieniem prawnym dotyczącym dopuszczalności kwestionowania przez organ rentowy faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej z powodu zadeklarowania zbyt wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W orzecznictwie wielokrotnie już podkreślano, że jeżeli działalność gospodarcza jest rozpoczynana i główną intencją jej zgłoszenia i prowadzenia jest wskazanie od razu wysokiej podstawy wymiaru składek z zamiarem uzyskania wysokich świadczeń, choć uzyskiwany przychód z działalności jest znacznie niższy niż składki na ubezpieczenia i już tylko z tej przyczyny koszty działalności są znacznie wyższe niż przychody, to wówczas już tylko to może świadczyć o instrumentalnym działaniu w celu zdobycia świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Tymczasem ubezpieczenie społeczne nie jest celem głównym działalności gospodarczej. Celem tym jest zarobek, czyli dochód pokrywający w pełni koszty działalności, w tym ubezpieczenia społecznego, a ponadto wystarczający na utrzymanie i rozwój przedsiębiorcy. Organ rentowy ma prawo do kontroli samego tytułu i w konsekwencji również podstawy składek w sytuacji początkowego zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego nieuzasadnionej dysproporcji przychodu i zgłaszanej podstawy składek - art. 83 ust. 1 ustawy systemowej. Może zakwestionować sam tytuł albo samą podstawę wymiaru składek. Podstawa wymiaru składek osoby rozpoczynającej działalność gospodarczą może być weryfikowana przez organ

rentowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2018 r., II UK 302/17, LEX nr 2583085; z dnia 28 listopada 2017 r., III UK 273/16, LEX nr 2434685; z dnia 6 kwietnia 2017 r., III UK 102/16, LEX nr 2307123; z dnia 4 listopada 2015 r., II UK 437/14, LEX nr 1954231; z dnia 8 października 2015 r., I UK 453/14, LEX nr 1917365).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 k.p.c.